

SVŠGUGL

UMETNIŠKA GIMNAZIJA, SMER GLEDALIŠČE, PREDSTAVLJA

BERTOLT BRECHT

OPERA ZA TRI GROŠE

Eno najslovitejših odrskih del 20. stoletja *Opera za tri groše*, ki je bila premierno uprizorjena leta 1928 v Berlinu, je takoj po uprizoritvi naletela na burne odzive. V delu, ki ga odlikuje edinstvena mešanica dramskega in glasbenega gledališča, je dramatik Bertolt Brechtu v sodelovanju z glasbenikom Kurtom Weillom, uspelo vzpostaviti »žanr« brechtovega epskega gledališča, ki tematizira pokvarjenost, hinavščino in izkoriščevalsko os v spregi ljudi in kapitala, a na način, da z duhovitimi zapleti in songi vabi gledalca k angažiranemu premisleku. Posebnost SVŠGUGL uprizoritve dela je prav gotovo v ustvarjalni postavitvi odrskega dogajanja, v katerem sodelujejo vse tri delavnice tretjih letnikov gledališke smeri (*Igra in govor*, *Gib ter Zvok in glasba*), in v velikem številu nastopajočih dijakov in dijakinj, ki bodo predstavili svežo interpretacijo dela skoraj sto let po njegovi prazizvedbi. Več kot nas nastopa, več kot nas gleda, več kot razmišlja in obenem uživa – prej bomo postali boljša verzija sebe.

»Kaj se zgodi z **luknjo**, ko ji zmanjka **sira**?«

»Bomo **peli** tudi v težkih časih? Da, **peli** bomo o težkih časih.«

»Ko se **zločini** kopičijo, postanejo **nevidni**.«

»Najprej pride **žretje**, potem **morala**.« Bertolt Brecht

Mentorstvo (*Igra in govor*): Barbara Krajnc Avdič, Jelena Rusjan, Primož Ekart / Oblikovanje zvoka in glasbe: Matjaž Predanič, Andraž Mazi, Marko Korošec / Mentorstvo za pevske nastope: Matjaž Predanič / Oblikovanje giba: Maja Delak / Oblikovanje svetlobe: Aljaž Zaletel / Kostumografija: Tina Žen / Asistentka kostumografije: Iza Teršek / Tehnična podpora: Marko Levičnik / Gledališki list: Andreja Kopač / Fotografije in snemanje: Edin Suljić / Oblikovanje tiskovin: Tanja Radež / Odnosi z javnostmi: Katarina Nikolov / Zahvala: Petra Pikalo / Produkcija: SVŠGUGL, ravnateljica Petra Vignjevič Kovjanić

Uprizarjajo dijakinje in dijaki 3. F, 3. G in 3. I letnika umetniške gimnazije, smer gledališče in film

3. F Lana Božjak, Meta Dežman, Ula Dovgan, Eli Drnovšek, Mina Globočnik, Liza Anamari Jelovšek, Maša Julija Kranjčević, Nika Mandić, Ana Mitrović, Lana Pavlin, Marjeta Povše, Benjamin Prošić Sivec, Marija Roža Pugelj, Neža Rozina Lončarič, Brina Simčič Konobelj, Uršula Stopar, Tisa Šabec Rupnik, Pia Škerlep, Tajda Šmuc, Maša Turk, Zarja Utenkar

3. G Lučka Bedene, Pika Gombač, Ian Hanželj, Tiha Hojnik, Doroteja Jurše, Ana Klemenčič, Nika Korinšek-Kajič, Živa Lapajne, Vanessa Lughofer, Izabela Mavrar, Neja Peternel, Eva Pilej, Zoja Planinc, Bogdan Reba, Ruby Joy Redja, Adam Simčič Mijanovič, Ula Simončič, Ajša Uzelac, Enej Volčini, Aleksander Andrej Vran, Ella Zupanc

3. I Danilo Bulatović, Kaja Cajner, Maj Cimerman Klemenčič, Zarja Černelč, Arijana Čustović, Višnja Dugorepec Stojnić, Lana Erzar, Elu Hvala, Neža Klobasa, Tinkara Lavrič, Nika Milunović, Tinkara Rebernik Nemgar, Julija Rihar, Jaša Skubic, Sara Stopar, Ivona Suhali, Julijan Weiss Turk, Teo Vizjak, Boris Vodnik

PLESNI, GLEDALIŠKI IN FILMSKI CENTER ALOJZA PLUŠKA, Kardeljeva ploščad 28 a, Ljubljana

Premiera: **četrtek, 26. marca 2026, ob 18.00**

Ponovitve: **petek, 27. marca, ob 11.00, ob 13.30 in ob 17.00 (za izven)**

Predstava na Festivalu Bobri: **v ponedeljek, 30. marca, ob 11.00 in ob 17.00**

SVŠGUGL
PREDSTAVLJA

NIKA MILUNOVIĆ, 3. I

OPERA ZA TRI GROŠE IN MACKIE KNIFE

Delo Bertolta Brechta *Opera za tri groše*, ki je bilo prvič uprizorjeno leta 1928 v Berlinu, temelji na igri Johna Gaya *The Beggar's Opera*. Zgodba govori o londonskem podzemlju; o kriminalcih, beračih in pokvarjenih meščanih. Glavni lik je Macheath, znan tudi kot Mackie Messer, karizmatični kriminallec, ki se poroči s Polly Peachum. Pollyjina starša vodita »posel z berači« in poskušata Macheatha spraviti v zapor. Brecht je z delom želel kritizirati kapitalistično družbo, v kateri so meje med kriminalci in spoštovanimi meščani pogosto zabrisane. Opera vsebuje tudi znane pesmi, med njimi *Mack the Knife*, in velja za eno najpomembnejših del 20. stoletja, ki združuje glasbo, satirično zgodbo in ostro družbeno kritiko.

TINKARA REBERNIK NEMGAR, 3. I

KAKO PREPOZNAŠ MACKIE NOŽA?

JAJA SKUBIC, 3. I

Brechtova **ideja gledališča** je raba tega **kot sredstva revolucije**. Z različnimi elementi, ki se bistveno odmaknejo od klasičnega gledališča, namenjenega zabavi in sprostitvi, izziva družbo ter kritizira njeno družbeno **ureditev** – kapitalizem. Brecht v delu *Opera za tri groše* svojo idejo posreduje preko songov, zaves in projekcij, ki za trenutek preusmerijo pozornost **gledalca z odra** na plato. Songe v podobni obliki zasledimo že v prvinah antične dramatike, na primer v Antigoni, kjer zbor ob koncu vsakega dejanja povzame dogajanje in ga zaključí.

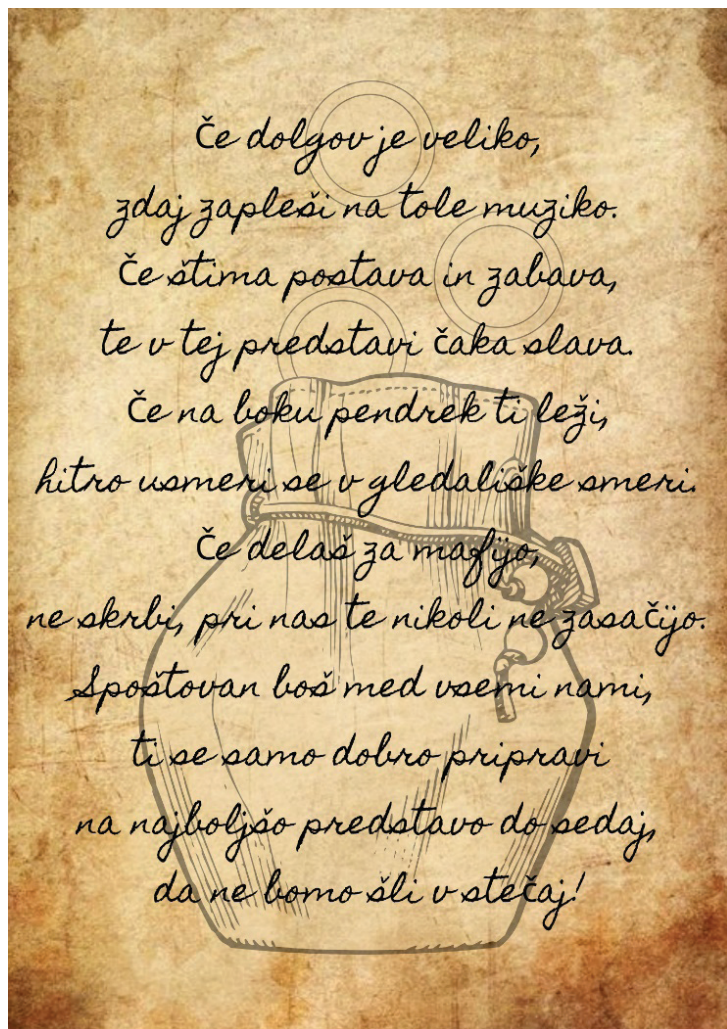
Brecht pa v *Operi za tri groše* songe uporabi kot **svoje** orodje; z njimi ne le povzema dogajanje, temveč razkriva **motivacijo** likov, njihovo preteklost in sedanost ter razgalja golo resnico in njihov odnos do **utripa** trenutka. Menim, da je z rabo tega sredstva prestregel potrebo po **katarzi**, saj skozi celotno zgodbo **razkriva**, kdo liki v resnici so, in s tem izziva klasično gledališče. V *Operi za tri groše* ni enega samega glavnega lika. Brecht zelo realistično prikaže odnose ter se navezuje razmerje med kapitalistom in kriminalcem v moderni družbi, čeprav je prostor dogajanja od sodobnosti **odtujen**.

Meja med kapitalistom in kriminalcem je danes zlahka zabrisana. Kapitalist je zaradi svojega statusa in moči pogosto oproščen svojih zločinov ter kljub dokazom ostaja nedolžen. Je egocentričen in brezbržen, ne ozira se na dobro drugih (tudi če je to naloga njegovega družbenega položaja – na primer pri številnih politikih), temveč deluje izključno v lastno korist in za svoje cilje, **cinik je**. Tak **cinik** kakor **koristoljubni** Peachum, ki z **berači** ravna kot s podjetjem. *Opera za tri groše* kljub vsemu ne povečuje morale ali **miloščine**, temveč kritizira družbeni **sistem**, ki mu podleže vsak izmed nas. **Megli** mejo med izkoriščevalcem in žrtvijo, **saj je vsak** posameznik del izkoriščevalnega sistema in mu **služi**, da ohrani svoj položaj – **da preživi**.

ideja gledališča kot sredstva revolucije
izziva ureditev gledalca z odra
Brecht za tri svoje
in motivacijo utripa
katarzi razkriva prostor odtujen
cinik je cinik, koristoljubni berači
opera miloščine sistem mu megli
saj vsak služi
vsak služi!
VSAK ! SLUŽI ! da preživi

KAJA CAJNER, 3. I

IZABELA MAVRAR, ŽIVA LAPAJNE, NIKA KORINŠEK-KAJIČ, ELLA ZUPANC, 3. G

BERAČI PROSJAČIJO ZA DENAR

Peachum to odloča in dopušča kot vratar,
Peachumka hodi v bar,
Polly zapravlja kot milijonar,
Brown hoče *Macov* komentar,
 policaji zaprejo *Maca*,
 a njemu ni mar,
 vmes mu dve ženi padeta v dlan,
 cipe pa se prodajajo vsak dan.

ENEJ VOLČINI, 3. G IN THEO VIZJAK, 3. I

Oder še enkrat ponovno žari,
 Pesem številne sadove obrodi
 Epilog močno vest v nas budri,
 Razbojnik katerega svet videl še ni
 Avtor se v grobu svojem vrti.

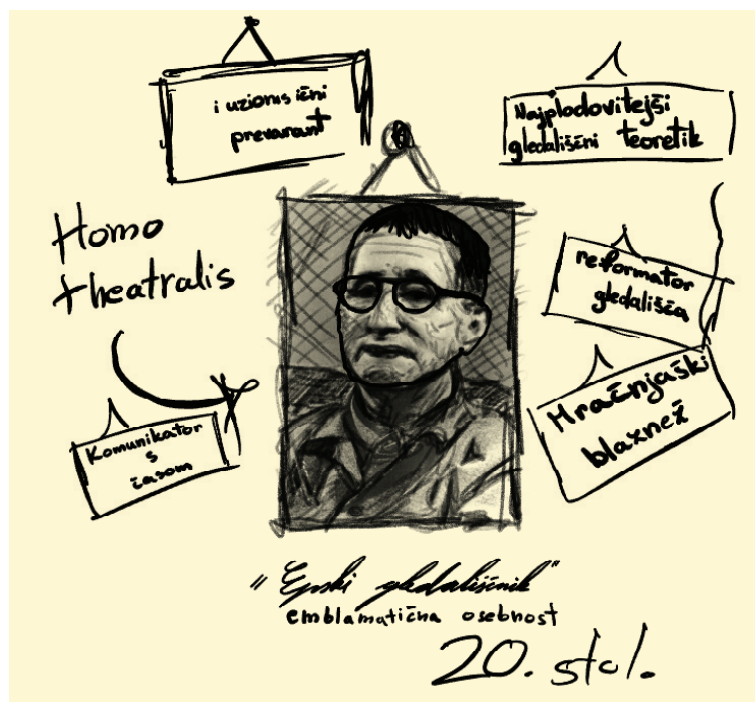
Zločini številni za *Macom* skriti,
 Ansambel, ji jih želi osmésiti.

Tat, ki *Polly* srce ukrade
 Revolucija, ki vzburja slabe navade
 Ironija gledalce vse popade

Glasbe zraven se skozi zgodbi sliši
 Revščina, berači v kotu gojijo miši,
 Oblast, popolna ki je nič ne sliši
 Špekulacija o *Macovi* bivši
 Evropa *Pollyin* klic na koncu usliši

Bodisi se zgodba srečno obrne,
 Resnica pred nami se cela odgrne,
 Erinije kaznijo zločine črne
 Celostne rime in pesmi srebrne,
 Hotečo smrt *Mac* zvrne
 Trne par ljubeči premaga in zvrne

ALEKSANDER ANDREJ VRAN, 3. G IN MAJ CIMERMAN KLEMENČIČ, 3. I

ZARJA ČERNELČ, JULIJAN WEISS TURK, 3. I

POEM ZA TRI GROŠE

Dijaki GUGL-a uprizarjamo to dramo,
družimo se, ustvarjamo, razvijamo, igramo.

Zdaj pa se naučimo še nekaj o tem Brechtu,
imel je veliko ljubic, za katere »rd je fehtu.«

Rojen v Augsburgu 1898, umrl v Berlinu, star le 58.

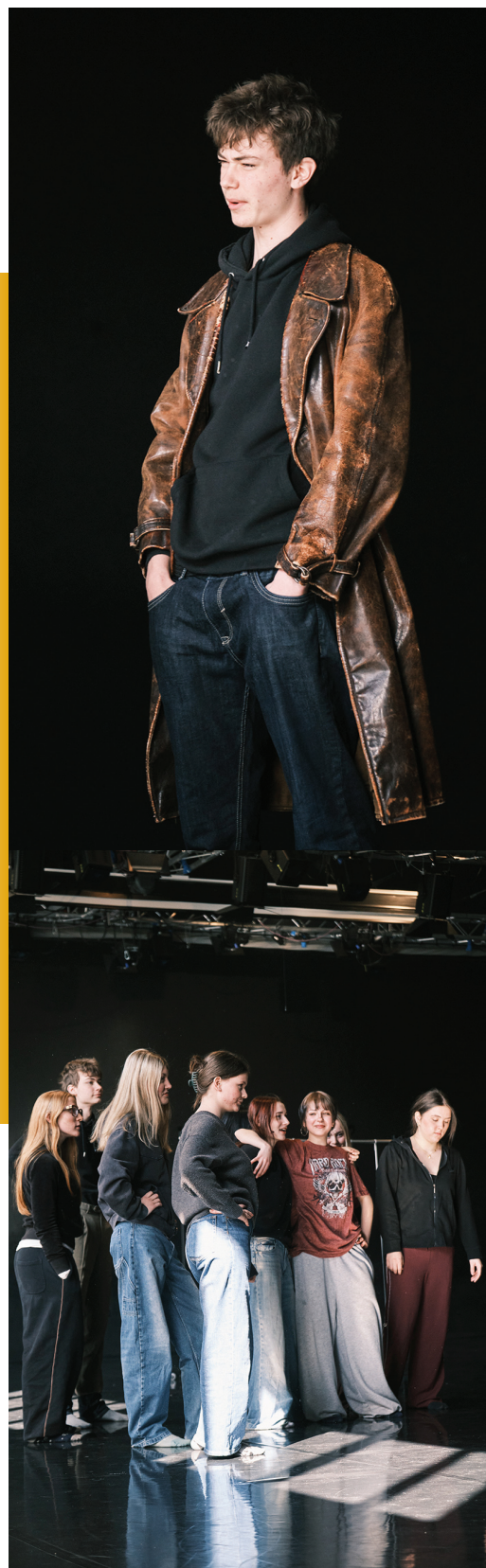
V gledališču bil je dramatik in reformator, *Opere za tri groše* pravi je kreator.

Zdaj pa še nekaj o tej drami, premiero prišla gledat bo le mami.

Mac zločinec je in lopov, Polly skrbi mnogo je nakopal, pravi, da v zapor ne gre,
a kmalu pot udari pod noge, berači, cipe, huligani, vsi prepevajo nažgani.

Ko prvič besedilo smo prebrali, smo se iskreno malo bali, a zdaj vživeti vsi v vloge,
misli niso več tok toge. Na ogled vabljeni vsi,
upam da v čim večjem številu boste prišli.

TIHA HOJNIK, AJŠA UZELAC, 3. G

SVET OKOLI NAS

Opera za tri groše je precej nenavadno delo, ki se zelo razlikuje od klasičnih predstav, ki jih običajno beremo v šoli. Ko sem bolje razumela, kaj avtor želi povedati, sem ugotovila, da ima delo zelo močno sporočilo. Predvsem se mi je zdelo zanimivo, kako Brecht kritizira družbo, bogataše in oblast. Pokaže, da so včasih kriminalci bolj iskreni kot tisti, ki se imajo za poštene. To se mi zdi aktualno še danes, saj tudi v sodobnem času pogosto vidimo, kako ljudje z denarjem delajo, kar hočejo, medtem ko revni komaj preživijo. Všeč mi je, da delo ne idealizira nobenega izmed likov, saj ima vsak svoje slabosti, in da se konec ne zaključi tragično, temveč nas prisili k razmišljanju o tem, kako deluje svet okoli nas.

ULA DOVGAN, 3. F

NIKA MANDIĆ, 3. F

WIKIPEDIJA

25 let proste enciklopedije

Iskanje v Wikipediji

[Išči](#)

Denarni prispevki

Ustvari račun

Prijava

Kapitalizem

Vsebina

skrij

Uvod

- Značilnosti kapitalističnega načina produkcije
 - Kapitalistična privatna lastnina
 - Mezdno delo
 - Tržno gospodarstvo in profit
 - Tržno gospodarstvo Profit
- Zgodovinski razvoj kapitalizma
 - Razvoj kapitalizma iz fevdalizma
 - Razvoj kapitalizma pod pritiskom tujih kapitalističnih dežel
 - Koncentracija kapitala in konkurenca
 - Teoretiški

Stran

Pogovor

Preberi | Uredi stran | Uredi kodo | Zgodovina | Orodja

157 jezikov

▼

Videz

skrij

Besedilo

☐ Majhna
 ☒ Standard
 ☐ Velika

Širina

☒ Standardno
 ☐ Široko

Barva (beta)

☐ Samodejno
 ☒ Svetlo
 ☐ Temno

Iz Wikipedije, proste enciklopedije

Kapitalizem, ki izhaja iz besede kapital, **J**E družbeno gospodarska ureditev, ki temelji na kapitalistični privatni lastnini in trgu. Iz kapitalistične privatne lastnine nadalje izhajata na eni strani mezdno delo, na drugi strani pa akumulacija kapitala ter produkcija presežne vrednosti. Tržno gospodarstvo pomeni, da glavni smoter produkcije ni lastni porabi, ampak prodaji na trgu.

V ožjem pomenu besede se kapitalizem nanaša na način produkcije. Ker ta določa temeljne lastnosti družbene strukture (tj. njeno nadstavbo), je kapitalizem splošna družbena ureditev. To zadeva tudi vraščanja, kot na primer pravo in državo, pa tudi kulturo, filozofijo ter vlogo posameznika in družine v družbi. V širšem pomenu besede kapitalizem tako vključuje tudi družbeno nadstavbo, ki se izoblikuje na osnovi produkcijskih odnosov (baze) in jih pomaga reproducirati.

Marksizem kapitalizem pojmuje kot zgodovinsko obdobje v razvoju človeške družbe, ki je nastalo iz protislovij fevdalizma (razrednih konfliktov ter razkolom med produktivnimi silami ter produkcijskimi odnosi). Ključna dejavnika za nastanek kapitalizma sta zgodovinsko bila prvotna akumulacija kapitala (nastanek kapitalista z razlastitvijo cerkve, plemstva in kmetov, kasneje tudi celotnih obrtnikov) ter industrijska revolucija (nagel razvoj produktivnih sil). Po marksistični misli ista protislovja v kapitalizmu slednjega obsojajo na propad in gradijo podlago za novo družbeno ureditev (komunizem).[1]

Značilnosti kapitalističnega načina produkcije [uredi | uredi kodo]

Kapitalistični način produkcije ima štiri temeljne značilnosti. Prva značilnost je privatno lastništvo in s tem nadzor produkcijskih sredstev ob kolektivnem značaju produkcijskega procesa. Druga značilnost kapitalizma je mezdno delo, s tem pa tudi obstoj

